

Józan Miklós hosszú élete alatt sok szép prédikációt mondott, de legszebb prédikációjánál is szebben beszélt az ő példás élete. Pénztárcája a bibliai szegény asszony vékájához és korsójához volt hasonlatos, amelyből sohasem fogyott ki az irgalmasság és szeretet lisztje és olaja. Szegénységében is tékozló volt, mert azt tartotta, hogy az ember legnagyobb gazdagsága az a jó, amit másokkal tesz. Nem hiába társalkodott egykor a Székelykő árnyékában Adorján Manassé szellemével.

A jó pásztor életét adja a juhaiért. Józan Miklós életét adta azért az anya-szentegyházért, amelytől sokan még az adófilléretet is sajnálják. Életét adta a hazáért, amelyet sokan megtagadtak és elárultak.

Az unitáriusok megoszthatatlan lelki közössége, a határokon innen és túl, egyben közösségben mindazokkal, akikkel most együtt tisztelgünk, tisztelettel és áhítattal hajtja meg az elismerés zászlaját a jó pásztor emléke előtt, midőn mellszobrát felavatjuk. Hálát adunk a gondviselő Istennek, hogy őt nekünk adta és hogy szolgálhatta egyházát és népét verőfényes gyönyörű években és vérzivataroktól terhes időkben egyaránt.

*Föll!...Diadalt ül, győz az igaz ember
Magasba vívő, szárnyas szerelemmel;
Csillag az égen egy-egy nyomdoka:
Hol ő világít, nincs ott éjszaka.*

Mártíremlékét és példaadó életét megőrizzük!

FELSZENTELT TEMPLOM: MEGSZENTELT ÉLET*

1Kir 8, 27–30; 9,3

A zsoltárróval együtt örvendezve ujjong a lelkünk a mai napon: „Ez a nap az, amelyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vigadjunk ezen! Oh Uram, segíts most; o'h Uram, adj most jó előmenetelt!” Örvendezzünk, mert a hála mindig öröm, mert áldásból fakad. A mai napon azért gyűltünk egybe e lélekemelő, magasztos ünnepre, hogy e templomot egyházunk szertartása szerint felszenteljük. Ez a szertartás először is hálaadás, amellyel Istennek tartozunk, hogy segítségül volt nekünk buzgó igyekezetünkben, és sikerrel koronázta fáradozásunkat. Megköszönjük gondviselő Atyánknak az élő hitet, amely áldozatra volt képes, s az áldozatot, amelyet az emberi szívek hoztak, hogy megmutassák, ez a nemzedék is ragaszkodik Isten házához, s nélküle nem tudja, de nem is akarja megélni életét.

* Elhangzott Sepsiszentgyörgyön 2001. november 18-án

De amikor hálát adunk, és azt kérjük Istentől, hogy legyen továbbra is velünk, és adjon jó előmenetelt, tudatosítanunk kell önmagunkban, hogy ennek feltételei vannak. Ilyen mindenekelőtt ez a templom. Szertartásunk ugyanis másodszer annak a gyermeki bizalomnak a kinyilvánítása, amellyel ezt az új Siont atyai oltalmába ajánljuk, s arra az ő szent áldását kérjük. Ebben természetesen benn van a mi elkötelezésünk is a templom iránt, hogy azt valóban lelki otthonunkként fogjuk szeretni és ápolni. Ezért most próbáljunk választ keresni arra a kérdésre, hogy mi a templom jelentősége volt és van a templomnak az unitárius vallásban és annak megélésében.

Beszédem alapgondolatául az Ószövetség egyik kiemelkedő eseményének, a templom építésének történetéből olvastam fel Salamon király imáját és az arra adott isteni választ. A templom azonban nemcsak az ószövetségi nép életében bírt fontossággal. Amióta az ember felismerte, hogy élete valamilyen módon összekapcsolódik, illetve függő viszonyban van azzal a világgal, amely meghaladta az ő időhöz és térhez kötött világát, attól kezdve helyet keresett és talált életében ezt a világot megjelenítő és képviselő istenségnek. És amint a maga számára hajlékot épített, ahol életteret és védelmet talált, úgy hajlékot épített Istennek is, és ezt az ő házának nevezte el. Meg volt győződve arról, hogy Isten vele együtt él, csupán meg kell találnia a vele való közösség módjait.

Az Ószövetség vallásában azonban már korán kialakult az a szemlélet, amely idegenkedett attól a gondolattól, hogy Istent helyhez lehet kötni, vagy éppen bezárni az emberi kéz által készített hajlékba. Ezzel indul a Salamon imája is: „De vajon lakhatik-e Isten a földön? Hiszen az ég, sőt az egeknek egei sem fogadhatnak magukba téged, hát még ez a ház, melyet én építettem!” - kérdezi a király, és kérdezzük mi is?! Az Ószövetség embere a szent helyen elsősorban nem Isten valóságos jelenlétét kereste, hanem azért ment oda, hogy megismerje és megtanulja, hogy mi az Isten akarata és törvénye. Meggyőződése volt, hogy Isten valóban kinyilatkoztatja akaratát az őt kereső embernek. Ezért amikor Salamon templomot épít, nem azért teszi, mintha az örökkévaló és végtelen Istent be akarná szorítani az emberi kéz által emelt templomba, hanem hogy jelképezze, Isten jelen van a világ és az ember életében, hiszen az élet maga Istenben gyökerezik. Jelképet keres, és azt mondja, hogy a templom azért Isten háza, mert Isten az ő nevét helyezte a hajlékba. A név az élő személyiséget jelenti s egyben a tulajdonát is jelöli annak. Ezért amikor azt mondjuk, hogy a templom Isten háza, akkor ezen azt értjük, hogy ez a ház nem lehet senki más hajléka, egyedül csak az Istené. Mert Isten odahelyezte az ő nevét. Ez egyben azt is jelenti, hogy ez a templom egy másik világot jelképez, amely nem emberi világ, hanem az Isten világa, s ez valamiképpen más, mint a mienk.

A templom annak a végtelen világnak a jelképe, amelyben Isten él és mozog, és azt akarja számunkra érthetővé tenni, hogy mássága ellenére Isten nem távolodik el a mi világunktól, hanem részt vesz, részt kíván venni benne. A templom az az érintkezési pont, ahol Isten világa és az ember világa

találkoznak. Ezért ne felejtjük el, hogy nem vagyunk egyedül, magunkra hagyva és elfeledve Istentől, aki nemcsak teremtője a világnak, de gondja van arra is, hogy fizikai, lelki és szellemi erővel áldja meg és teljesítse ki az emberi életet. Ha mindannyiunknak van hajléka, úgy Isten sem maradhat a nélkül, mert nem akar hontalanul élni egy barátságtalan világban. Ezért épült ez a templom, hogy bizonyosságát adjuk, Isten velünk s mi Istennel élünk, aki ott áll jobb kezünk fölül, hogy meg ne tántorodjunk. Azt is mondhatnám, hogy Isten a mi szomszédunk. A kérdés csupán az, hogy milyen a viszony köztünk. Mert Istennel nem érintkezhetünk olyan módon, ahogyan egymással, sajnos, sokszor tesszük. Istennel csak őszintén, indulat és érdeklődéssel érintkezhetünk. És nem feledkezhetünk meg róla! Háza ott áll házaink között, tornya, mint égre emelt ujj szüntelenül figyelmeztet: nem mehetünk úgy el mellette, hogy bele ne ütköznénk. Ezért éljünk jó szomszéd-ságban Istennel.

A jó szomszéd gyakran nyitja ki és lépi át szomszédja házána kapuját. Sokszor van vele együtt, megosztja vele bánatát és örömét, s közösen, egymást támogatva vállalják a gondokat. Nyissuk ki gyakran és sokszor ennek a hajléknak az ajtaját, mert Isten mindig tárt kapukkal és tárt szívvel vár minket. Jöjjünk úgy, mint jó szomszédunkhoz, mert ha valahol, úgy itt megoszthatjuk gondjainkat, eligazítást nyerhetünk nagy életkérdéseink megoldásában, vigasztalást bánatunkban s támaszt és erőt egyedülállásunkban.

Mert ez a templom Isten háza, és itt van a szeme is mindenkor. E szem elől elrejtőzni, bárhog is akarunk, nem lehet. Jöjjetek ide mindannyiszor benne bízó lélekkel, tiszta szívvel, mert csak akiknek szívük tiszta, látják és találják meg Istent, és lépnek vele közösségbe. Ez azért is lehetséges, mert neve és szeme mellett Isten ide – és minden templomba – helyezte az ő szívét is. Ezért szólíthatjuk meg így: szerető édes Atyánk. A templom Isten szentségével tele, mert itt van a neve, igazságával, mert itt van a szeme, de mindenekfelett szeretetével, mert itt van a szíve. Ez a mi örömünk, hálánk forrása és ez a mi reménységünk.

Mert a templom a mi lelki otthonunk is. Isten nem akarja kizárólagosan a maga számára fenntartani. Ő atyaként akar gyermekeivel együtt élni. Jézus így biztatta tanítványait: „az én Atyám házában sok lakóhely van...”. Amikor most gyermekeként együtt vagyunk, a zsoltáros imája visszhangzik bennünk: „Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nemzedékre.” Milyen jó tudni, hogy ez a hajlék a miénk, és mindig vár minket. Mert a templom az imádság háza is egyben. Az imádság az az aranyhíd, amelyen keresztül a tér és idő kényszerében élő ember kinyújthatja szívét és életét a magasságok felé, és beszélhet, találkozhat az élő Istennel, a szerető Atyával, a jó szomszédoddal. Az imádság egyben örök erőforrás is, amelyet tőlünk soha, senki el nem vehet. Gondoljunk csak arra, hogy biztosnak látszó értékeinket, országunkat, történelmünket a feltámadt vihar egyik napról a másikra úgy elsodorta, mintha soha nem lettek volna. De az imádságot, az Istenbe vetett gyermeki bizalom erős hitét, a reménységet, a vele kialakított és megélt kö-

zösséget, mint teljes életet, soha el nem vehetik. Ezért szeressétek ezt a templomot, ezért látogassátok életetek minden idejében, hogy ezáltal is gyétek napról napra szentebb ezt a helyet, és általa magatokat. És hozzátok ide gyermekeiteket, mert a gyermeki szív gyakran fogékonyabb az isteni dolgok iránt, mint akárhány tanult és tudásában elbizakodott ember. Szoktasátok az ifjúságot vallásosságra, mert „minden bölcsesség kezdete az Isten félelme”. Meglett korú, idős vagy munkabíró, erejük teljében levő férfiak és nők egyaránt találjanak itt maguknak lelki otthonot. Legyetek ti magatok annak élő kövei. Járjatok mindig az erény és az igazság útján, hogy meglát- szódjék rajtatok e templom életformáló hatása, és bennetek nyilvánuljon meg ennek szentsége.

Légy megáldva és megszentelve Istentől, Istennek újonnan épült háza, a sepsiszentgyörgyi gyülekezet lelki otthona.

Ragyogj a hit, reménység és szeretet fényében rendeltetésed szerint, hogy aki ide belép, ne járjon sötétségben, és aki itt imádkozik, megbizonyosodjék, hogy nincs más Isten, hanem csak egy. Ennek az egy, igaz, élő Istennek, a mi édes Atyánknak oltalmába és gondviselésébe ajánllak mindörökre. Ámen.

Ezek után most feléd fordulunk te régi-új harang, légy te is megáldva és megszentelve az egy, igaz, élő Isten imáadására. Hirdess üdvöt és szabadságot közöttünk, békét, egyetértést hazánkban, hogy a hegyek, melyeknek ormain hangod megtörik, boldog völgyek lakóira nézzenek le. Hívj sok boldog családot ide, hogy az itt élő – bár fogyatkozó – magyar közösségen látassanak meg a te gondviselésed dolgai. Szólj soká, évszázadokon át e város lakóihoz és ez unitárius gyülekezethez érchangodon, most és mindörökké.

„És most szólaljon meg a harang: Hívogassa az élőket, sírassa el a megholtakat, üzze el a veszedelmet. Hirdesse messze zengő hangon Isten dicsőségét, békességet a földön, és jóakaratot az emberek között. Ámen.”

PÁLFI DÉNES

„EZ KEDVES AZ ISTENNEK!”

1Tim 5,4

Lehet, sokan meglepődtek, amikor anyák napján az idézett bibliai versben özvegyekről olvastam. A rész, amelyhez e vers tartozik, valóban az özvegyekről szól, benne Pál apostol az özvegyek tisztelését is meghagyja kedves tanítványának, Timóteusnak, de úgy, hogy gyermekeik, unokáik, és a min-